

cenne

valuable, priceless, lost

bezcenne
utraczone

Narodowy
Instytut
Muzeów

1(104)–2(105)/2024

kwartalnik

ISSN 2657-7801

W numerze:

4.

Na tropie ikon z Olsztyna

Ewa Witkowska, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

18.

Zachować tożsamość. Międzynarodowa solidarność wobec zniszczeń dóbr kultury w Ukrainie

Aleksandra Brodowska, Narodowy Instytut Dziedzictwa

29.

Potwierdzone przez UNESCO straty w dobrach kultury w Ukrainie

oprac. Magdalena Piorunek, Narodowy Instytut Muzeów

30.

Muzea muzeom – zarządzanie kryzysowe w Polsce po rosyjskiej inwazji na Ukrainę

dr Paulina Florjanowicz, Narodowy Instytut Muzeów
Magdalena Piorunek, Narodowy Instytut Muzeów

38.

Bezpieczeństwo zbiorów muzealnych w cieniu konfliktów zbrojnych

Artur Sterkowicz, Narodowy Instytut Muzeów

46.

Straty wojenne Muzeum Miejskiego (Stadtmuseum) i Muzeum Rzemiosł Artystycznych (Kunstgewerbemuseum) w Gdańsku

Helena Kowalska, Muzeum Narodowe w Gdańsku

56.

Juliusz Herman (1858–1933) – warszawski kolekcjoner, artysta i przedsiębiorca

Aleksandra Zawadzka,
Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

62.

Klimatyczny protest na wystawie Zdzisława Beksińskiego we Wrocławiu. Wstęp do wandalizmu muzealnego w Polsce czy jednorazowy incydent?

dr Jarosław Serafin,
Muzeum Historyczne w Sanoku

66.

Postępowania przygotowawcze w sprawach o przestępstwa zniszczenia lub uszkodzenia zabytku

dr Anna Jaskuła LLM,
Prokuratura Krajowa

76.

Przestępczość wymierzona w dobra kultury w Polsce w 2023 roku

Magdalena Piorunek, Narodowy Instytut Muzeów

82.

Katalog strat

oprac. Ewa Witkowska,
Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

ul. Topiel 12,
00-342 Warszawa
Tel: +48 22 25 69 600

cbu@nim.gov.pl
www.nim.gov.pl

RADA REDAKCYJNA
Dorota Janiszewska-Jakubiak
Robert Pasieczny
Elżbieta Rogowska
Marcin Sabaciński
Anna Skaldawska
prof. dr hab. Maciej Trzciniński

REDAKTOR NACZELNA
Magdalena Piorunek

PROJEKT GRAFICZNY I SKŁAD
Grafixpol

REDAKCJA JĘZYKOWA
I KOREKTA
Angelika Chrzanowska

Na okładce: *Trzy Marie u grobu Chrystusa*, XV wiek, fot. Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie, patrz: *Na tropie ikon z Olsztyna*, s. 4.

biuro@nim.gov.pl

Redakcja nie zwraca tekstów niezamówionych oraz zastrzega sobie prawo do nadawania publikowanym tekstom własnych tytułów i śródtytułów, redagowania, skracania i adiestacji tekstów.

Wyrażone w opublikowanych tekstach opinie pochodzą wyłącznie od ich autorów i nie należy ich utożsamiać z opiniami redakcji lub wydawcy „Cenne, Bezcenne, Utracone”.

1(104)–2(105)/2024

Numer majowy otwiera tekst Ewy Witkowskiej z Departamentu Restytucji Dóbr Kultury MKiDN – autorka przypomina w nim sprawę wielkiej kradzieży ikon z Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie w 1990 roku. Poczynione w tej sprawie wysiłki restytucyjne resortu kultury cały czas trwają i przynoszą owoce.

Dalsza część numeru jest w większości zdominowana przez tematy wojenne. Na szczególną uwagę zasługuje tekst Aleksandry Brodowskiej z Narodowego Instytutu Dziedzictwa, w którym przeczytają Państwo o stratach w dziedzinie kultury i dziedzictwa narodowego Ukrainy oraz o tym, w jaki sposób działania strony rosyjskiej godzą w ukraińską tożsamość narodową. Artykuł dr Pauliny Florjanowicz, dyrektora Narodowego Instytutu Muzeów, i Magdaleny Piorunek, redaktor naczelnej pisma, został poświęcony problematyce zarządzania kryzysowego w Polsce po 24 lutym 2022 roku. Następnie Artur Sterkowicz z Narodowego Instytutu Muzeów przedstawia opracowane dla polskich muzeów wytyczne na czas sytuacji kryzysowej.

Kolejne dwa teksty przenoszą nas w temat polskich strat wojennych. Helena Kowalska, emerytowana kustosz Muzeum Narodowego w Gdańsku, pisze o stratach z tego miasta, koncentrując się na obiektach z Muzeum Miejskiego i Muzeum Rzemiosł Artystycznych. Aleksandra Zawadzka z Departamentu Restytucji Dóbr Kultury MKiDN przedstawia zaś sylwetkę Juliusza Hermana i losy jego kolekcji.

Dyrektor Muzeum Historycznego w Sanoku, dr Jarosław Serafin, pisze o akcji aktywistów klimatycznych na wystawie Zdzisława Beksińskiego we Wrocławiu – był to pierwszy tego typu incydent na wystawie w Polsce. Następnie prokurator Prokuratury Generalnej Anna Jaskuła przybliży niuanse postępowania przygotowawczego w sprawach o przestępstwa zniszczenia lub uszkodzenia zabytku.

Numer, tak jak ostatnio, kończą tekst o przestępczości wymierzonej w dobra kultury w Polsce na podstawie danych KGP, kalendarium zdarzeń przestępczych oraz rubryka *Katalog strat*.

Zapraszam do lektury!

Magdalena Piorunek
Redaktor naczelna

